

TALLINNA KINDLUSTUSTE ARENG

Taani aeg

1. Mis asus Toompeal enne kui sinna rajati esimene kivilinnus?

- A. rehetare
- B. tuuleveski
- C. 11. sajandil eestlaste rajatud Lindanise kants

2. Milline valitseja hõivas Lindanise linnuse?

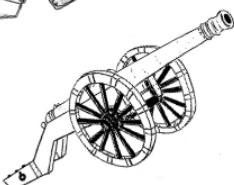
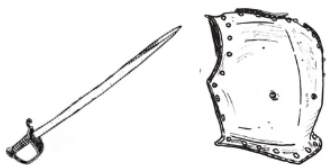
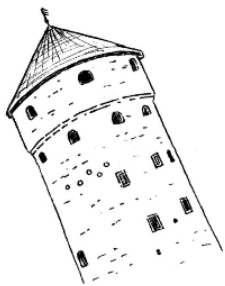
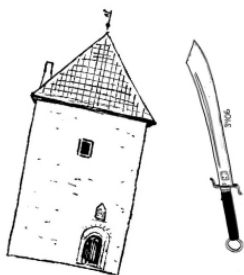
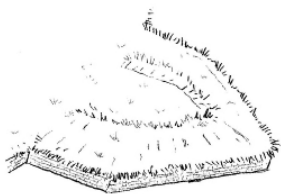
- A. Valdemar II, Taani kuningas
- B. Mstislav III, Kiievi vürst
- C. Honorius III, Rooma paavst
- D. Mindaugas, Leedu kuningas

3. Mis sündmus pani alguse Toompeale keskaegsete kivikindlustuste rajamisele?

- A. Ristisõdijate saabumine suvel 1219. ja järgnev Taani kantsi (Taanlinna) rajamine pikale mäele
- B. Taani kuningast isa poolt karistuseks merele saadetud ja saatuse hooleks jäetud kuningatütre laeva eksimine siiakanti, kus neiu leidis varanduse, millest ehitas linna
- C. Muistsete eestlaste ja venelaste ühistegevuse tagajärjel asutatud turupaik, millest hiljem kujunes linn

4. Kelle käsul alustati linna ümber kaitserajatiste ehitamist?

5. Mis aastaks ümbritses linna juba kivimüür?

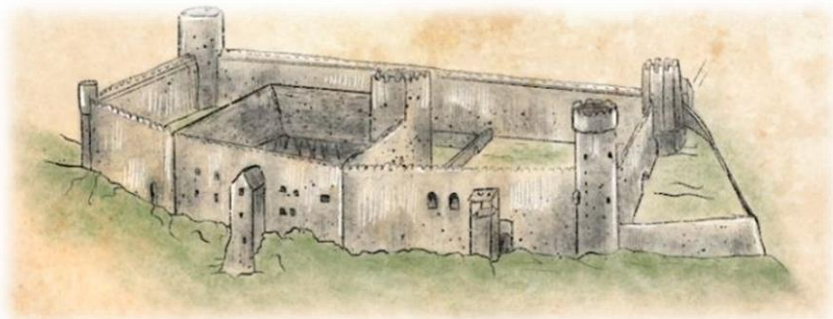

TALLINNA KINDLUSTUSTE ARENG

Liivi Ordu aeg

6. Paiguta Toompea Suur linnuse tornide nimed joonistusele.

Pilsticker / Stür den Kerl / Pilsticker / Pikk Hermann

7. Millal ehitati väike linnus ümber kloostriks konventihooneks?

- A. Saksa (Liivi) Ordu rajas 1350.–1360.aastatel
- B. Mõõgavendade ordu meister Volquini juhtimisel 1225
- C. 1721, Vene keiser Peeter I käsul

8. Miks hakati täiendama Revali kaitseehitisi?

- A. Linn rikastus ootamatult heade idakaubatehingutega ja suure rahaga ei osatud midagi muud paremat peale hakata.
- B. Saadi infot, et tulirelvad on saavutanud läbimurdelise võimsuse külmrelvade ees
- C. Kardeti hädaohtu pärast Ojamaa saare ja Visby, tähtsa kaubalinna, vallutamist Taani kuninga Valdemar IV poolt

9. Millega tugevdati müüre?

- A. Tugipiilarite ehk kontraforssidega.
- B. Linna palkas sulaseid - müüritoetajaid, kelle ülesandeks oli kaitsemüürist kinni hoida
- C. Kaitsemüüri vastu lubati ehitada elumaju ja majandushooneid, mis tugevdasid kõrgemaks ehitatud kaitserajatisi

10. Milline torni tüüp on Tallinna tornidele ainuomased?

- A. Hoburauakujuline torn, tahatud kohalikust paekivist
- B. Nelinurkne, peamiselt maakivist ehitatud massiivne torn
- C. Konsool ehk sadultorn, mida oli lihtne ja odav ehitada kaitsemüüri peale.

11. Miks 15. sajandi II poolel hakati linnamüüri taas kõrgendama?

- A. Suurtükkide laskeulatuse ja tulejõu suurenemise tõttu.
- B. Et anda tööpuuduses vaevlevatele väestele tegevust
- C. Tegutsesi põhimõttel, et mida kõrgem, seda uhkem!

TALLINNA KINDLUSTUSTE ARENG

12. Milliseid suurtükitorne ehitati all linna ja sadama kaitseks?

13. Miks püstitati linna esimene tõeline ja erakordselt kõrge suurtükitorntorn Kiek in de Kōk just Tõnismäe kõrgendikku?

- A. Sest see oli nii Toompeale kui võimukantsile, aga ka all-linnale vaenlase poolt kõige ohtlikum ja haavatavam külg. Sest vaenlase peaesmärk oli maavalitseja alistamine. Toompea ründamine oli just sealtpoolt kõige parem, ja meri kui Hansa Liidu valitsetud ala turvas linna põhja poolt suhteliselt hästi.
- B. Linnaisad viskasid liisku ja koht valiti selle tulemusel
- C. Ilmutusi järgi tuli torn rajada sinnapaika, kust leiab kõige enam konni või usse, sest need olid vaenlase sümboliks

14. Milline kindlustuste süsteem osutus paremaks kaitselahenduseks suurtükide ajastul kui kivimüür? Miks?

15. Millal ehitati Tallinna muldkindlustused?

Rootsi aeg

16. Millised suured kindlustustööd olid tehtud Põhjasõjale eelnenud paarikümne aasta jooksul? (2 õiget)

- A. valmisid Ingeri ja Rootsi bastion linna lõunaküljel ja võimsaim Skoone bastion põhjaküljel
- B. Kaevati valmis veetõke, mida täna tunneme Schnelli tiigina
- C. Suurtükitorntorn Kiek in de Kōk maeti kahe alumise korruse võrra maa sisse, samal ajal lisati tornile uus võimas suurtükikorrus
- D. kuna kogu Eestimaast käis üle nälj ja katk ja raha ei olnud, siis õieti midagi märkimisväärset sel perioodil teha ei suudetud

TALLINNA KINDLUSTUSTE ARENG

17. Millal lisati Kiek in de Kõki tornile kõrge katusekorrus?

- A. sajandi lõpul, kuna Kiek in de Kõk ühendati muldkindlustuste vööndiga ja selle tulejõudu ja kaitsevõimekus tuli tõsta uue võimsa suurtükikorrusega, mis kaeti võimsa ja pommikindla kasematt-katusega_
- B. 17 sajandi lõpul tekkis linnarahval tahtmine ehitada Kiek in de Kõk sama kõrgeks kui Pika Hermann'i torn Toompeal, näitamaks, et all-linn pole kehvem kui ülalinn.

18. Mis sõja ajal ja mille pärast pidi Tallinna linn esmakordselt vaenlasele alla andma?

- A. Põhjasõjas, 1710 aasta septembris, kui Vene väed asusid linna piirama, oli ülerahvastatud Tallinna haaranud katkuepidemia, mis hävitas kiiresti suure osa elanikest ja sõduritest
- B. Liivimaa sõdades, Tallinna piiramises 1571 märtsis, kui tallinlased võtsid vastu hertsog Magnuse pakkumise pääseda Moskva tsaari õnnistuse, kaitse ja hoole alla.
- C. Põhjasõja, 1710, september, kuna venelased olid sulgenud linna veekanali ja oli selgunud, et linna kaitsjatel napib suurtükke

Vene keisririigi aeg

19. Kuidas sooviti kindlustada linna Vene keisririigi uue kindlustamiskava kohaselt? Kas see kindlustamiskava sai täidetud?

20. Mis juhtus linnamüüri ja muldkindlustustega Vene võimu ajal?

21. Kuidas muutusid linna kindlustused ja nende kasutus 20 sajandil?

- A. otsustati taastada kaitserajatiste algne välimus, tornides olnud korterid kaotati ja elanikud koliti ümber Mustamäele jm.
- B. Taastatud Neitsitorni tuli kohvik ja Kiek in d Kõkist sai muuseum, Lühikese jala väravatorni sai enda kasutusse muusikansambel Hortus Musicus.
- C. Nõukogude ajal ei tehtud midagi pärandi hoidmiseks, kõik ainult lagunes ja hävines

Arutle koos õpetajaga:

- Kirjelda ja võrdle eri kindlustusrajatise - linnamüür, rondeel, bastion ja fort.
- Miks just Tõnismäe kõrgendikku arvati olema all-linna kõige ohtlikumaks küljeks?